

Nr 23.

Ankom till riksdagens kansli den 14 augusti 1914 kl. 4 e. m.

Konstitutionsutskottets memorial, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut vid behandling av första och andra punkterna av utskottets hemställan i dess utlåtande nr 20 angående Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lagar om ändrad lydelse av §§ 3, 10, 57 och 58 i förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862 och om ändrad lydelse av § 2 mom. 1, § 8 mom. 1 samt §§ 40 och 41 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862 och till lag om ändrad lydelse av § 2 mom. 6, §§ 16 och 52 samt § 58 mom. 2 i förordningen om landsting den 21 mars 1862 ävensom införande i § 2 i sistnämnda förordning av tillagda mom. 7, 8 och 9.

Närvarande: herrar Edén, Clason, Bellinder, K. J. Ekman, Mannheimer, von Geijer*), Stadener, Olof Olsson, von Bahr, August Ljunggren, Meurling, Magnusson i Tumhult, Ericsson i Vallsta, Waldén, Leander, Beckman, Lundström från Göteborg, Jönsson i Slätåker, Hallén och Sterne.

---

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

I omförmälda utlåtande har utskottet under punkterna 1:o) och 2:o) hemställt:

1:o) att riksdagen, med tillkännagivande att de i förevarande proposition framlagda förslag till lagar om ändrad lydelse av §§ 3, 10, 57 och 58 i förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 5 saml. 19 häft. (Nr 23.) 1

och om ändrad lydelse av § 2 mom. 1, § 8 mom. 1 samt §§ 40 och 41 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862 icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick antagas, måtte i anledning av sagda proposition för sin del antaga förslag till viss ändrad lydelse av *dels* §§ 3, 10, 11, 13, 57, 58 och 74 i förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862, *dels* § 2 mom. 1, § 8 mom. 1 samt §§ 9, 30, 40 och 41 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862, därvid *dels* i förstnämnda förordning § 10 skulle erhålla denna lydelse:

§ 10.

För omyndig röstar vid allmän rådstuga förmyndaren eller, där flera äro förmyndare, den som dessa bland sig utse.

För jordbruksfastighet, för vilken arrendator enligt § 57 är skattskyldig, röstar denne.

Ej må för samfäld egendom mer än en person talan vid allmän rådstuga föra. För bolag må bolaget eller dess styrelse och för oskiftat bo delägarna i boet ombud utse.

För näring eller rörelse, som under borgenärers förvaltning står, ävensom i enahanda fall för fast egendom må ej röstas.

dels i sistnämnda förordning § 8 mom. 1 skulle erhålla denna lydelse:

§ 8.

Mom. 1. För omyndig röstar förmyndaren eller, där flera äro förmyndare, den, som dessa bland sig utse.

För jordbruksfastighet, för vilken arrendator enligt § 40 är skattskyldig, röstar denne.

Ej må för samfäld egendom mer än en person rösträtt vid valet utöva. För bolag må bolaget eller dess styrelse och för oskiftat bo delägarna i detsamma ombud utse.

För näring eller rörelse, som under borgenärers förvaltning står, ävensom i enahanda fall för fast egendom må ej röstas.

2:o) att riksdagen måtte, med godkännande av Kungl. Maj:ts proposition i denna del, antaga det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till lag om ändrad lydelse av § 2 mom. 6, § 16 samt § 58 mom. 2 i förordningen om landsting den 21 mars 1862 ävensom om införande i § 2 i nämnda förordning av tillagda mom. 7, 8 och 9, vilket förslag innehöll en övergångsbestämmelse av denna lydelse:

Denna lag träder i kraft den 1 september 1914. De landstingsmän och suppleanter, vilka valts år 1912 för Brännkyrka och Nacka socknars samt Saltsjöbadens köpings valkrets och för Karesuando tingslags valkrets samt innevarande år för Arvidsjaurs tingslags valkrets, äga ej med sina befattningar fortfara längre än, de för förstnämnda två valkretsar valda till den 1 september 1914 och de för Arvidsjaurs tingslags valkrets utsedda till den 1 september 1916.

Enligt utskottet tillhandakomna utdrag av kamrarnas protokoll för den 12 innevarande månad rörande behandlingen av ifrågavarande utlåtande hava vid utskottets hemställan under punkterna 1:o) och 2:o) följande beslut fattats:

I fråga om utskottets hemställan under punkt 1:o):

Första kammaren biföll utskottets hemställan. Andra kammaren biföll samma hemställan med den ändring, att *dels* åt första stycket i förslaget till ändrad lydelse av § 10 i förordningen om kommunalstyrelse i stad gavs den avfattning, som nämnda stycke erhållit genom kammarens samma dag fattade beslut i anledning av konstitutionsutskottets utlåtande nr 16, *dels* tredje stycket i berörda § 10 uteslöts, *dels* första stycket i förslaget till ändrad lydelse av § 8 mom. 1 av förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm erhöll den av kammaren samma dag vid behandlingen av konstitutionsutskottets nyssnämnda utlåtande beslutade lydelse, *dels* ock tredje stycket i sagda § 8 mom. 1 utelämnades, vadan — därest andra kammarens vid behandlingen av utskottets utlåtanden nr 16 och 20 fattade beslut sammanställas — kammaren för sin del antagit följande ändrade lydelse av *dels* § 10 i förordningen om kommunalstyrelse i stad:

§ 10.

För oskiftat dödsbo, däri allenast en myndig delägare finnes, utövas rösträtten av denne. Äro i boet flera myndiga delägare, må de utse ett ombud att vid allmän rådstuga för boet talan föra.

För jordbruksfastighet, för vilken arrendator enligt § 57 är skattskyldig, röstar denne.

För näring eller rörelse, som under borgenärens förvaltning står, ävensom i enahanda fall för fast egendom må ej röstas.

dels § 8 mom. 1 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm:

§ 8.

Mom. 1. För oskiftat dödsbo, däri allenast en myndig delägare finnes, utövas rösträtten av denne. Äro i boet flera myndiga delägare, må de utse ett ombud att vid valet för boet rösträtt utöva.

För jordbruksfastighet, för vilken arrendator enligt § 40 är skattskyldig, röstar denne.

För näring eller rörelse, som under borgenärers förvaltning står, ävensom i enahanda fall för fast egendom må ej röstas.

I fråga om utskottets hemställan under punkt 2:o):

Andra kammaren biföll utskottets hemställan. Första kammaren biföll samma hemställan med den ändring i fråga om övergångsbestämmelsen, att denna, i enlighet med herr von Bahrs m. fl. reservation, erhöi följande lydelse:

Denna lag träder i kraft den 1 september 1914, dock att däri genom rubbning ej sker i redan vald landstingsmans eller suppleants befogenhet att med befattningen fortfara intill utgången av den tid, för vilken han blivit vald.

Utskottets
yttrande.

Då kamrarna sålunda på ovanberörda punkter stannat i olika beslut, åligger det utskottet, jämlikt § 63 riksdagsordningen, att söka, såvitt möjligt är, sammanjämka de skilda meningarna och med förslag därom till riksdagen inkomma.

Vad då först vidkommer § 10 av förordningen om kommunalstyrelse i stad och § 8 mom. 1 av förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm, så har andra kammarens från utskottets hemställan avvikande beslut sin grund i de beslut rörande samma lagställen, som kammaren förut fattat vid behandlingen av utskottets utlåtande nr 16. Då de av andra kammaren vid sistnämnda tillfälle beslutade ändringarna av förevarande paragrafer till följd av kamrarnas skiljaktiga beslut förfallit, hemställer utskottet, att andra kammaren måtte godkänna den lydelse av lagrummen, som första kammaren för sin del antagit.

Vidkommande övergångsbestämmelsen till nu ifrågakommande ändringar i landstingsförordningen består skiljaktigheten mellan kamrarnas meningar däruti, att andra kammaren med bifall till Kungl. Maj:ts proposition och utskottets hemställan, ansett, ej blott att de förändrade bestämmelserna skola äga giltighet för kommande omregleringar,

även om detta skulle medföra förkortning av nu utsedda landstingsmäns och suppleanterns mandattid, utan ock att redan nu valda landstingsmän och suppleanter för vissa angivna landstingsvalkretsar skulle få sina mandat förkortade, medan första kammaren hyst den uppfattningen, att rubbning ej må ske i redan nu vald landstingsmans eller suppleants befogenhet att med befattningen fortfara intill utgången av den tid, för vilken han blivit vald. En sammanjämkning synes här kunna komma till stånd sålunda, att de nya bestämmelserna ej erhålla tillämplighet å redan verkställda regleringar, men däremot varda gällande för de, som framdeles kunna komma till stånd, även om dessa blivande valkretsregleringar skulle beröra sådana landstingsmäns mandat, som nu äro valda. För att otvetydigt fastslå, att det föreslagna stadgandet ej skall erhålla retroaktiv verkan, har utskottet ansett lämpligt, att uttryckligen utsäges, att de för Brännkyrka och Nacka socknars samt Saltsjöbadens köpings valkrets, för Karesuando tingslags valkrets samt för Arvidsjaur tingslags valkrets utsedda landstingsmän och suppleanter äga med sina befattningar fortfara intill utgången av den tid, för vilken de blivit valda.

På grund av vad sålunda anförts hemställer utskottet:

1:o) att andra kammaren måtte, med frånträdande av sina beträffande § 10 i förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862 och § 8 mom. 1 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1962 fattade beslut, antaga följande ändrade lydelse av sagda lagrum:

(i förordningen om kommunalstyrelse i stad).

§ 10.

För omyndig röstar vid allmän rådstuga förmyndaren eller, där flera äro förmyndare, den som dessa bland sig utse.

För jordbruksfastighet, för vilken arrendator enligt § 57 är skattskyldig, röstar denne.

Ej må för samfälld egendom mer än en person talan vid allmän rådstuga föra. För bolag må bolaget eller dess styrelse och för oskiftat bo delägarna i boet ombud utse.

För näring eller rörelse, som under borgenärers förvaltning står, ävensom i enahanda fall för fast egendom må ej röstas.

(i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm).

§ 8.

Mom. 1. För omyndig röstare förmyndaren eller, där flera äro förmyndare, den, som dessa bland sig utse.

För jordbruksfastighet, för vilken arrendator enligt § 40 är skattskyldig, röstare denne.

Ej må för samfällid egendom mer än en person rösträtt vid valet utöva. För bolag må bolaget eller dess styrelse och för oskiftat bo delägarna i detsamma ombud utse.

För näring eller rörelse, som under borgenärens förvaltning står, ävensom i enahanda fall för fast egendom må ej röstas.

2:o) att kamrarna, var för sig med frånträdande av sitt beträffande övergångsbestämmelsen till de beslutade ändringarna i förordningen om landsting den 21 mars 1862 fattade beslut, måtte i sådant hänseende antaga följande stadgande:

Denna lag träder i kraft den 1 september 1914. De landstingsmän och suppleanter, vilka valts år 1912 för Brännkyrka och Nacka socknars samt Saltsjöbadens köpings valkrets och för Karesuando tingslags valkrets samt innevarande år för Arvidsjaur tingslags valkrets, äga med sina befattningar fortfara, de för förstnämnda två valkretsar valda till den 1 september 1916 och de för Arvidsjaur tingslags valkrets utsedda till den 1 september 1918.

Stockholm den 14 augusti 1914.

På utskottets vägnar:

NILS EDÉN.

Reservation:

av herr *Clason*.